

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostolpna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAVIJA

Plačano do:

Licealna knjižnica

Pavšalni franko.

Uredništvo:

ulica 1/1. Telefon 360.

Uprava:

trg 8. — Telefon 44.

opisi se ne vračajo.
njem je priložiti znamke
za odgovor.

Poročne svečanosti v Beogradu.

Jutro v Beogradu.

VSE LJUDSTVO NA ULICI. — VZOREN RED IN DISCIPLINA
PREBIVALSTVA.

Beograd, 8. jun. (Izv.) Navdušenje ki danes vlada v Beogradu, je težko popisati. Malo je oseb, ki so ostale doma; vse je zapustilo domove in šlo na ulice, da vidi kraljevo svatbo. Vojska in narod sta bila pripravljena storiti vse mogoče, da se vzdrži red. Tako se ves dan ni opazil niti en nesimpatični dogodilja med občinstvom in redarji. Red se je takorekoč sam od sebe vzdržal in redarji so bili popolnoma odveč. Ne samo tribune, ki so bile za to svečanost posebej zgrajene, ampak tudi pločniki ob cestah, ulicah in trgih, so bili podobni tribunam. Sprejati so sedeli stari ljudje

na stolicah, za njimi so stali mladeniči in dekleta, za njimi zopet na stolicah ljudje. Okna so mirgolela gledalcev. Pestra barva oblek skupaj z morjem zastav je imela značaj velike ljudske veselice. Kakor ponavadi ob takih priložnostih, tako se je tudi danes začel zbirati narod že ob petih zjutraj. Vsakdo je hitel, da si priroči ugoden prostor. Možje in ženske, zlasti ubožnejši slojev so se vsedli kar na pločnike in so se zabavali s tem, da so ogledovali orožnike in vojake, avtomobile in vozove, ki so hoteli po ulicah.

Slavnostni spreved.

SKUPINA KMETOV IZ LIKE. — DEPUTACIJE IZ HRVATSKE. —
OVACIJE SOKOLSTVA. — LETALA NAD SPREVEDOM.

Ob sedmih zjutraj so orožniki napravili kordon po ulicah, po katerih se je imel premikati slavnostni spreved. Bilo je popolnoma nemogoče prekoračiti cesto. Ob 7.45 je prišla skupina kmetov iz Like v narodnih nošah, za njimi pa mnogo deputacij iz Hrvatske. Ob osmih je prikorakal drugi topniški polk »Brdjani« iz beograjske trdnjave. Ta trenutek je zagrmelo 21 strel iz topov. Ob 8.20 se prikaže zastave posameznih polkov, za njimi korakajo godbe. Nato pridejo Sokoli, ki se postavijo ob obeh straneh ulic, da vzdržujejo red. Ob devetih se prikaže slavnostni spreved poslancev, ki se pomikajo iz narodne skupščine v saborno cerkev. Na Terazijah je postavljena ogromna sokolska piramida v višini osmih nadstropij. Sokoli se postavijo nato na pi-

ramido, v rokah cvetje, dar kraljici. Na tribunah stoji sokolski naraščaj, dečki in deklice v kroju, za njimi pa članstvo in Sokolice. Čisto na vrhu piramide stoji Sokol, ki drži v rokah ogromno trobojnico, segajočo do tal. Začeli so prihajati vozovi in avtomobili z ministri, diplomatskimi zastopniki, visokimi častniki itd., ki so hoteli v cerkev. Na desni strani ob vhodu v stari dvor stoji gojenč učiteljska kraljice Marije. Poleg njih sto mladenk v narodnih nošah. Potem deklice v belih oblekah. Pločniki njim nasproti so prazni. Tu in tam je videti fotografira ali novinarja, hitečega preko ceste. Na mnogih višjih ležečih točkah stoji operaterji, pripravljeni, da kinematografirajo ves spreved. Šest letal se dvigne v zrak in kroži nad mestom.

Izročitev neveste.

RAZVRSTITEV KRALJEVIH SVATOV.

Točno ob 10.20 zapusti kralj Aleksander novi dvor in se poda v avtomobilu v stari dvor, kjer se nahaja nevesta s svojimi starši. Nebo, ki je bilo doslej vedro, se je jelo počasi temniti. Ob 10.22 kroži letalo nad dvorom, dočim je v poslopju ceremonija izročitve neveste. Ob 10.30 privozi iz dvora sedem krasnih kočij. V prvi ekipaži sedijo princezinje Kira, Iliana, Ekaterina in princ Vsevolod in Pavle v drugi princezinja Jelena, infand Alfonso in princ Nikola, v tretji romunski pre-

stolonaslednik Beatrice, princ videmski in soproga romunskega prestolonaslednika, v 4. vozu sedi vojvoda Yorški s princem Arzenom, v petem romunska kraljica Marija in kralj Aleksander, v šestem pa romunski kralj Ferdinand z nevesto kraljico Marijo. Vozove pozdravita dve godbi. Pred ekipažami vozi avtomobil z gospodom Nušićem, ki pregleda še enkrat, ali so vse priprave v redu. Nato se razvrsti slavnostni spreved.

Svečani poročni spreved.

ZASTAVONOŠA. — ČRNOGORCI, MEDŽIMURCI, SLOVENCİ,
ALKARI, BOSANCI, HERCEGOVCI, BANATČANI, ŠUMADINCI.
— DVORNA GARD. — KRALJEVI SVATJE.

Svečano poročno povorko otvori zastavonoša na belem konju z državnim zastavo. Za njim jezdi šest Črnogorcev, sedem jezdecov iz Medžimurja. Pridejo Slovenci v narodnih nošah, potem pa alkari iz Knina v Dalmaciji. Največjo skupino jezdecov tvorijo Bosanci v krasnih narodnih nošah bosanskih begov. Sledi jim sedem Hercegovcev, potem

osem jezdecov iz Banata, deset iz Stare Srbije in deset iz Šumadije, vsi v pestrih narodnih nošah. Prikažejo se jezdec s fanfarami, konjeniki kraljeve garde. Za njimi se prikaže eskadron kraljeve garde, potem pa sedem dvornih kočij. Vsi vozovi so bogato z zlatom obloženi. V vsak voz so vpreženi štirje krasni konji.

Razvrstitev v cerkvi.

Povorka pride ob 10.50 pred saborno cerkev. V tem trenutku začne prseti z neba rahel dež. V cerkvi je vse zavzelo dolgahe prostore. Pred altarjem stoji patriarh Dimitrije s šestnajstimi vladikami in drugimi pravoslavni cerkvenimi dostojanstveniki. Na levi strani se nahajajo zastopniki drugih ver,

katoliški škofje, muslimani, evangelijski in judovski duhovniki. Na desni strani so prostori tujih deputacij, bivših ministrov, članov državnega sveta, višjih častnikov in invalidov. Nekoliko za njimi stoji jugoslovanski in romunski ministri, poslanci, diplomatski zbor itd. Novinarji in pevci so na koru.

Slavnostna služba božja.

RAZPOREDITEV KRALJEVIH SVATOV V CERKVI. — OBLEKA
KRALJEVE NEVESTE.

Služba božja se je začela ob 11.05. Pet minut kasneje je zbor intoniral na koru prvo pesem. V cerkvi sedijo pred deputacijami princ Pavle, infand Alfonso, princ videmski, romunski prestolonaslednik, romunski princ Nikola, kneginja Jelena in infandinja Beatrice Malo za njimi na posebnem prostoru ro-

munska kraljeva dvojica. V sredini cerkve stojita kralj Aleksander in nevesta kraljica Marijola, za njima pa vojvoda Yorški in princ Arzen. Nevesta ima belo svilen obleko s krasno vlečko vezeno popolnoma z zlatom, katero nosita otroka kneginje Jelene. Za nevesto stojita princezinji Ilesna in Kira.

Nevesta postane kraljica.

Ob 11.20 je cerkvena svečanost končana. Romunska princezinja Marijola postane kraljica Srbov, Hrvatov in Slovencev. V tem trenutku zagrmijo vsi topovi v mestu. Oglašajo se zvonovi v vseh cerkvah jugoslovanske prestoln-

ce. Vojaki stoje »Pozor«. Godbe zaigrajo. Na Donavi in Savi grme topovi z monitorjev. V zraku brnijo letala. Vije se močan dež. Narod pa vzdrži na svojem mestu in le malo jih je, ki odhite domov.

Raznoterosti z kraljeve poroke.

Beograd, 8. junija. (Izv.) Ob štirih popoldne se je kralj Aleksander peljal s kraljico Marijo na dirkališče »Jugoslavije«, kjer se je ravno končala nogometna tekma med romunsko in jugoslovansko reprezentanco. Tekma je končala z 2 : 1 v prid romunskim gostom. Kraljeva dvojica se je nato peljala na Banjico, kjer se je zbrala tisočglava množica, da prisostvuje veliki vojaški paradi. Na vsem potu je ljudstvo navdušeno vzdikalo mlademu kraljevskemu paru. Posebno navdušene ovacije so prirejali seljaki iz Hrvatske in Slovenije. Kralj je s svojim spremstvom prisostvoval defiliranju čet na posebni tribuni. Medtem je bilo v mestu Beogradu polno koncertov, gledaliških predstav in drugih razvedril.

Beograd, 8. junija. (Izv.) Ob 8. uri zvečer se je priredila na dvoru poslovilna večerja.

Beograd, 8. junija. (Izv.) Zvečer ob osmih se je vršil na Kalimegdanu ogromen koncert, pri katerem je sodelovalo 350 glasbenikov. S Save in Donave so razsvetljevali monitorji z žarometi Kalimegdan, istočasno pa so na vodi prižigali umetniški ogenj. Vse mesto je bilo zvečer krasno razsvetljeno. Skoraj je ni hiše, s katere ne bi plapolala zastava. Po ulicah in trgih valovi v pozni uri radostno razpoložena množica, ki nikakor še ni voljna iti k počitku. Z vseh krajev je slišati godbo in prirejajo se koncerti.

Beograd, 8. junija. (Izv.) Jugoslovanski in inozemski novinarji so bili zvečer povabljeni na ladjo »Aleksander I.«, ki križari po Donavi, da si morejo časnikarji natančno ogledati vse mesto iz daljave, zlasti pa krasno razsvetljavo.

Beograd, 8. junija. (Izv.) Kakor se doznava ni še natančno določeno, ali odpotuje kralj Aleksander s kraljico Marijo še nočjo na Bled ali šele jutri dopoldne. Ura odhoda se bo najbrže morala izpremeniti.

Split, 8. junija. (Izv.) Pred par dnevi je dospela v splitsko luko angleška križarka »Calipso«, da se udeležijo svečanosti povodom poroke kralja Aleksandra z romunsko kraljico Marijo. Proslava kraljeve poroke v Zagrebu.

Zagreb, 8. junija. (Izv.) Poroka kralja Aleksandra s princezino Marijo se je v Zagrebu praznovala kar najsvetaneje. Vse mesto je v zastavah. Dopoldne so bile slovesne službe božje. Potem je bilo na Jelačićevem trgu pregledovanje čet zagrebske posadke. Ob 11.30 se je vršila v gledališču slavnostna matineja, zvečer pa v Musikhalu slavnostni sokolski ples. Ob osmih zvečer je priredila vojaška godba mirozov po ulicah Zagreba.

IZ REPARACIJSKE KOMISIJE.

Pariz, 8. junija. (Izv.) Kakor poroča »Newyork Herald«, se je na včerajšnji seji reparacijske komisije, na kateri je bil sprejet odgovor mednarodni komisiji za posojilo udeleževal debate tudi ameriški zastopnik Boyden, ki pa ni imel pravice do glasovanja in je podal le kratko izjavo, da ameriško ljudstvo ne bi rado videlo, da bi se tej komisiji za posojilo delale kakršnekoliv ovire pri razpravljanju o vprašanju vojne odškodnine, kakor jo smatra za potrebno.

Borzna poročila.

Curih, 8. jun. (Izv.) Berlin 1.88, Newyork 52.175, London 23.51, Pariz 47.625, Milan 27.20, Praga 10.075, Budimpešta 0.60, Zagreb 1.90, Bukarešta 3.85, Varšava 0.13, Dunaj 0.035, avstrijske krome 0.0375.

Berlin, 8. junija. (Izv.) Dunaj 1.90, Budimpešta 31.24, Milan 1455.65, Praga 535.30, Pariz 2543.80, Newyork 277.65, Curih 5328.30.

Praga 8. jun. (Izv.) Dunaj 0.25, Berlin 18.50, Rim 269, Budimpešta 5.80, Pariz 431, London 231.75, Newyork 51.35, Curih 988, avstrijske krome 0.28, italijanske lire 266.

Dunaj, 8. junija. (Izv.) Devize: Zagreb 53.72—53.78, Beograd 214.58—214.72, Berlin 53.515—53.575, Budimpešta 17.07—17.13, London 66.575—66.625, Milan 77.70—77.30, Newyork 14.794—14.806, Pariz 1346.50—1347.50, Praga 288.15—288.35, Sofija 104.95—105.05, Curih 286.75—287.125, Valute: ameriški dolarji 14.694—14.706, bolgarski lev 101.45—101.55, nemške marke 53.70—53.80, angleški funti 66.175—66.225, francoski franki 1341.50—1342.50, italijanske lire 764.70—765.30, jugoslovanski dinarji 214.08—214.32, romunski lei 98.94—99.06, švicarski franki 2853.75—2856.25, češkoslovaške krome 287.40—287.60, madžarske krome 17.12—17.18.

Kraljevi par po poroki.

POVRATEK IZ CERKVE. — PLOHA DOBRO ZNAMENJE.

Ob 11.40 zapusti novoporočeni kraljevi par saborno cerkev z gosti. Čim se kralj Aleksander pokaže s svojo mlado ženo na prostem, zaori iz tisočerihih grl gromek živio, pozdrav visoki dvojici. Fotografiji in kinematografi delajo s polno paro. Kralj in kraljica sedeta s spremstvom v napolopokrite kočije in se vrtneta na dvor. Dasi je bilo vreme skrajno neugodno, ker se je morala vsa svečanost nekoliko skrajšati, je bil narod vendarle zadovoljen, ker si to tolmači kot dobro znamenje. Saj pravi star pregovor, da ostane oni par, na čigar poročni dan je deževalo, srečen vse življenje.

Pri vrodu na dvor je kraljico Marijo pozdravil otrok katerega je poljubila. Nato so ji izročili po stari šegi rešeto s pšenico in koruzo. Kraljica je takar vzela v roko in vrgla pšenico in koruzo med množico, ki se je tamkaj nabrala in se je pri tem pristrčno smejala. Kralj Aleksander je svojo mlado soprogo spremil v notranje prostore, nakar se je povrnil, da spremi na dvor tudi romunsko kraljevo dvojico. Dež je pri tem ponehal.

Beogra, 8. junija. (Izv.) Po poroki je bil na dvoru svečan sprejem, kateremu je sledilo slavnostno kosilo. Pri obedu je bilo izrečenih več pristrčnih napitnic.

Koniec kongresa zveze lige narodov.

MALA ANTANTA Z RUSIJO ZAHTEVA PREKLIC GLASOVANJA O
DICKENSONOVI RESOLUCIJI. — IZJAVA MALE ANTANTE IN RU-
SIJE SE PREDLOŽI ZVEZI NARODOV. — PRIHODNI KONGRES SE
BO VRŠIL V BUDIMPEŠTI.

Praga, 8. junija. (Izv.) Ker pogajanja za sporazum med generalnim svetom lig zveze narodov in med delegacijami male antante, Poljske in Rusije v vprašanju glasovanja glede varstva narodnih manjšin tekom današnjega dopoldneva niso imela uspeha, je bila določena posebna komisija, da najde izhod iz tega zapletljaja. Plenarna seja je sklenila, da bo brez ozira na uspehe pogajanj nadaljevala dela kongresa. Na predlog predsednika je bila nato za prihodnji sestanek generalnega sveta zveze narodov izbrana Budimpešta, a za zborovanje kongresa prihodnjo pomlad Dunaj. — Dr. Kunz (Avstrija) je poročal o avstrijskih predlogih glede propagande v prid razvoju lig zveze narodov, ki jih je narodni svet na Dunaju že sprejel. Ko je zastopnik francoskega delavstva predlagal, naj se vlade, zlasti pa časopisje pozove, da posvete ligam kar največjo pozornost, je bilo avstrijsko poročilo sprejeto. Želja, naj se sprejme Nemčija v zvezo narodov, je bila pri nekaterih toplih besedah francoskih in angleških delegatov sprejeta z velikim odobravanjem, nakar je nemški delegat Berndorff izrazil skupščini svojo zahvalo. Zatem so bile sprejete vse druge resolucije, med njimi ona, ki se tiče ruskega vprašanja, sprejema vzhodno-gališke delegacije, znižanja oboroževanja itd. pravtako tudi francoski predlog glede razdelitve sirovini. Ko je skupščina zaključila svoja meritorna dela, je stopil v dvorano češkoslovaški delegat Brabec in prečital v imenu češkoslovaške, jugoslovanske, ruske, poljske in romunske delega-

cije dve izjavi, v prvi se zahteva preklic včerajšnjega glasovanja, v drugi pa predložitev protesta tajništvu zveze narodov. Ko je delegat Brabec izjavo prečital, se je med ostrimi ugovori italijanske delegacije odstranil. Italijanska delegacija je klicala za njim, naj ostane, da bo slišal razloge, zakaj je bila sprejeta Dickensonova resolucija. Ko je delegat Brabec predsedniku izjavil, da se bodo oni in njegovi tovariši udeleževali kongresa le, ako se preklicuje včerajšnje glasovanje, je zapustil dvorano. Sklicujoč se na nesporazumljenja in težkoče v vodstvu kongresa je predlagal delegat Hennessy (Francija), naj se poveri posebni komisiji zveze narodov. Govor Hennessyja je bil z velikim odobravanjem sprejet. Viharno pozdravljen se je nato dvignil predsednik Ruffini, da odgovori na izjavo češkoslovaškega delegata Brabca. Izjavil je, da zavrača izraz »nezakonito« za včerajšnje glasovanje. Kar se tiče zahteve po preklicu glasovanja, odklanja ta preklic najodločneje z meritoričnega, juridičnega in parlamentarnega stališča. Po svojem govoru se je odstranil iz dvorane, da more skupščina v njegovi odsotnosti sklepati o tem vprašanju. Sklenjeno pa je bilo, da se izjave delegata Brabca predložijo tajništvu zveze narodov v Ženevi in odobren je bil predlog delegata Hennessyja glede sestave posebne komisije, ki naj izgotovi poslovni red Med odobravanjem se je vrnil Ruffini v dvorano in se v toplih besedah zahvalil češkoslovaški državi, mestu Pragi in predsedniku Masaryku. Nato je bil kongres zaključen.

Italijanski zunanji minister o stanju svetovne politike.

Rim, 8. jun. (Izv.) (Zbornica.) Minister za zunanje posle Schanzer je izjavil glede ruskega vprašanja: Ako za sedaj ni bilo mogoče rešiti problem povratka Rusije v evropsko življenje, je bila krivda v kratkem času, ki je bil za to odmerjen. Zato so določili za dela na haški konferenci rok treh mesecev. Nato je minister pojasnjeval uspehe genovske konference, z ozirom na splošno politiko Italije, pri čemer je posebej poudarjal tesno sodelovanje med Italijo in Anglijo. Prijateljstvo Italije s Francijo je označil za bistveno podlago italijanske politike ter za bistveni in neizogibni pogoj za vzdržanje evropskega miru. Ko je prišel na orientsko vprašanje, je minister Schanzer izjavil: Zavezniki se razgovarjajo in odkrivajo svoje nazore, da se doseže skupen cilj: vzpostavitev miru na vzhodu. Glede vprašanja, ki se tiče Palestine, kjer se namerava vzpostaviti judovski držav, je poudarjal minister, da italijanska vlada svoje besede, češ da se strinja z vzpostavitvijo judovske države ne bo umaknila, zavzela se bo pa z vso pazljivostjo za to, da se ne bodo oškodovali interesi katolikov. Minister je nato govoril o mednarodnem položaju Italije po zaključku genovske gospodarske konference in je opozarjal na izjave vodje francoske delegacije na genovski konferenci Barthouja, ki zadostujejo, da pokažejo, s kakimi prijateljskimi čustvi do Italije je francoska delegaci-

ja zapustila Italijo. Tudi odnosi do drugih držav, ki so bile zastopane na genovski konferenci, v prvi vrsti do Nemčije — kar ugotavljamo z največjim veseljem — so se na genovski konferenci razjasnili in konsolidirali. Stopili smo v najtesnejše stike z malo antanto. Ojačili smo pristrčnost razmerja Italije napram Poljski in tradicionalno prijateljstvo napram Romuniji. Z državniki vseh teh dežel smo imeli razgovor, ki obetajo v bodočnosti najvišjih uspehov. Kar se tiče Avstrije, smo podali iniciativo za ozdravljenje njenega težavnega gospodarskega in finančnega položaja. Z Madžarsko so ostali naši odnosi neizpremenjeni. Kar zadeva Ameriko, Italija visoko ceni prijateljstvo tega velikega naroda. Amerika našega vabila k haški konferenci ni sprejela, kar mi odkrito obžalujemo. Minister je govoril nato o sklepu pogajanj med Italijo in Jugoslavijo glede rapalske pogodbe in je prešel potem na pogajanja z angleško delegacijo glede petrolejskega vprašanja. V Genovi, je zaključil minister za zunanje posle, je bilo doseženo zbližanje Rusije z ostalo Evropo. Kakršnikoli naj bodo uspehi haške konference, se gotovo ne opusti zveza med vzhodno in zapadno Evropo. Pot do zbližanja in sprave medsebojnih interesov je načeta. Upamo, da bo ta pot okrajšala trpljenje Evrope in povrnila Evropi dolgozaželjni mir.

Konvencija o skupni obrambi male antante.

Beograd, 8. junija (Izv.) Danes popoldne so se sestali ministrski predsednik Pašić in zunanji minister dr. Ninič z romunskim ministrskim predsednikom Bratianom in ministrom za zunanje posle Duco ter češkoslovaškim

ministrskim predsednikom dr. Benešem. Na tej seji so, kakor se doznava iz dobro poučenih krogov, razpravljali o konvenciji glede skupne obrambe Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije.

Princip enakopravnosti v teoriji in praksi.

Cegavo je ministrstvo za zunanje posle.

Pod tem naslovom je objavila zagrebška »Slobodna Tribuna« članek, iz katerega povzemamo glavne misli. Enakopravnost, Srbov, Hrvatov in Slovencev v naši državi je še vedno samo vroča želja iskrenih jugoslovanskih rodoljubov.

To resnico hočemo podpreti z enim primerom iz področja javne uprave in sicer iz onega resorsta, ki predstavlja državo kot celino napram zunanjemu svetu in ki vodi politiko naše države napram drugim narodom. Ravno v tem resorstu, ministrstvu za zunanje posle in naših inozemskih predstavništvih, bi morala biti najbolj izražena resnična enakopravnost Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Naj govore številke.

Ministrstvo za zunanje posle ima okoli 200 ukaznih uradnikov, ki služijo ali v samem ministrstvu ali pa naših predstavništvih (poslaništva, delegacije, agencije in konzulati) v inozemstvu. Med njimi je samo 16 Hrvatov, 10 Slovencev in 3 muslimani. Vsi ti so skoro brez izjeme le pisarji ali sekretarji v najnižjih razredih. Razven nekoliko Srbov-prečanov in Crnogorcev so vsi ostali Srbijanci (Srbi iz kraljevine).

Od 16 poslaničkov je samo eden Hrvat (dr. Tresić Pavičić v Madridu, sedaj v New Yorku) in eden Slovenec (dr. Vošnjak v Pragi). In mi vsi vemo, koliko da sta morala sklepati, predno sta bila imenovana na svoje mesto!

Od 13 poslaniških svetnikov ni niti eden Hrvat ali Slovenec; od 11 generalnih konzulov je samo eden Hrvat (s tolikim trudom imenovan Ivo Grisogoni v Buenos Aires), Slovenca ne najdemo nobenega med njimi. Od 11 konzulov so vsi Srbi.

Ravnatoko so Srbi 4 ravnatelji v ministrstvu za zunanje posle (tudi šef presbira je Srbin).

Od sekretarjev I. razreda ni niti eden Hrvat ali Slovenec, od sekretarjev II. razreda je en sam Hrvat (bivši član Jugoslovanskega odbora v Londonu g. Franjo Cvetiša). Slovenca ne najdemo med njimi; med vicekonzuli najdemo zopet enega samega Hrvata (g. dr. Giuro Kolombatović v Düsseldorfu), Slovenca zopet nobenega. Vsi ostali uradniki hrvatske ali slovenske narodnosti so sekretarji III. razreda (»po uredbi«, to je pravzaprav sekretarji IV. ali V. razreda) nekateri od njih pa so pisarji I. ali II. razreda.

Kaj pomenijo te številke in ta dejstva? Da ne bodo imeli Hrvati in Slovenci, če ne bo sprejeto v diplomatsko službo na višja uradniška mesta gotovo število njihovih ljudi, še čez 7 do 8 let niti enega konzula, čez 10 let niti enega generalnega konzula niti poslaniškega svetnika a čez 15 let niti poslanika. Z drugimi besedami: da bodo imeli Srbi ali bolje rečeno Srbijanci izključni monopol za diplomatsko predstavništvo naše države.

Kje je vzrok zato? Ali mar med hrvatsko in slovensko inteligenco, poštiki, narodnimi delavci ni bilo mogoče najti ljudi, ki bi mogli dostojno in s potrebno kompetenco zavzeti mesta poslaniških svetnikov, konzulov in vodilnih mest v diplomatskih predstavništvih?

Mislimo, da tega ne bo trdil noben resen človek. Dovolj je, če spomnimo na uspešno delo peščice hrvatskih in

slovenskih emigrantov iz bivšega Jugoslovanskega odbora, ki so skupno s svojimi tovariši Srbi iz bivše Avstro-ogrske monarhije razvili z relativno skromnimi sredstvi tako diplomatsko in propagandno akcijo, da se je proti njej zman borila diplomacija in ves državni aparat neke velesile.

Gotovo bi mnogi člani naše emigracije radevolje vstopili v diplomatsko službo naše države, če bi bilo pri merodajnih srbskih krogih razpoloženje zato. Toda večji del članov Jugoslovanskega odbora je bil in je še vedno na črni listi pri klikah, ki odločujejo v naši državi. En sam je bil proti svoji volji sprejet v diplomatsko službo kot sekretar II. razreda. Drugi, dr. Vošnjak ni prišel do diplomatske službe kot emigrant, temveč kot povojni politik, ker je zagotovil Pašiću pri glasovanju o ustavi glasove svojih samostojnih tovarišev.

Za diplomatsko službo so se prijavljali predsedniki, podpredsedniki in člani pokrajinskih vlad, advokati, univerzitetni profesorji, narodni poslanci, vsi z najboljšo kvalifikacijo in popolnim obvladanjem nekoliko tujih jezikov. Mnogim se je sprejem sicer obljuboval, toda imenovanja niso nikdar dočkali. Njihove prošnje so se slučajno »zgubile« v ministrstvu za zunanje posle.

Za nesprejemanje Hrvatov in Slovencev v diplomatsko službo torej ni vzroka. Razlog je en sam in ta je težnja, da diplomacija naše države ostane izključna domena Srbijancev in to samo gotovega ozkega kroga med Srbijanci, (kakor je bila v bivši Avstro-ogreski diplomacija domena nemške in madžarske aristokracije).

Pa da bi bilo sedanje diplomatsko uradništvo vsaj tako, da bi bili Hrvati in Slovenci, čeprav niso v diplomatskem koru zastopani, lahko zadovoljni z njegovim delom, da bi lahko dejali, da je naša država v inozemstvu dostojno zastopana.

Žalibog temu ni tako. Vsi oni ki so imeli kaj opraviti z našimi konzulati in poslaništvom in ki so videli delo in obnašanje naših predstavnikov v inozemstvu in njihovega podrejenega jim oboja, vedo to najbolje. V beograjskem časopisu je bilo dovolj govora o raznih škandalih in aferah naših diplomatov.

Srbski diplomatski kor, kot ga je dobilo ujedinenje, ni po sodbi vseh objektivnih Srbov iz kraljevine bil na višini svoje naloge. Rekrutacija uradništva je bila po krivdi strankarskega protekcionizma taka, da so vsi poznavalci stroke govorili o potrebi čiščenja ministrstva za zunanje posle. Toda čiščenja ni bilo. Protekcija in partizanstvo je cvetelo tudi nadalje. Ministrstvo brez pravega ministra na čelu je padlo v kaos in anarhijo. Dr. Ninčić se sedaj sicer trudi, da bi spravil v ta kaos vsaj nekoliko reda, toda težko, da se mu bo posrečilo.

Hrvati in Slovenci ostajajo tudi nadalje izključeni iz diplomacije svoje lastne države, v kateri so poleg Srbov gospodarji, ne pa narodnostne manjšine, kot Nemci in Madžari.

Na Dunaju sedi poslanik, ki ne zna nemško (niti francosko); v Pešti sedi poslanik, ki ne zna madžarsko;

v Rimu sedi poslanik, ki ne zna italijansko;

v Parizu je že preko enega odpravnika, ki ne zna francosko itd.

Poglejmo konzulate: v Pešti je generalni konzul, ki ne zna madžarski; v Celovcu, ki ne zna nemško, v Pragi,

ki ne zna češko v Zadru in Milanu, ki ne zna italijansko.

In videli boste, da bodo tudi Trst in na Reko poslani kot voditelji ljudje, kateri ne znajo italijansko, niti ne poznajo kraljevih razmer in nobeden od njih ne bo Hrvat ali Slovenec.

Svoj čas so se v Macedonijo pošiljali v prvi vrsti Macedonci kot srbski konzuli, v naše zapadne zaslužene kraje pa ne sme nobeden poznavalec razmer in kraja.

V Severni Ameriki živi stotisoče Jugoslovancev iz bivše monarhije, največ Hrvatov in Slovencev. O njihovih zapuščinah, ki znašajo stotine milijonov dolarjev, se razpravlja po ameriških in avstrijskih zakonih. Vkljub temu pa se ne nahaja v celi Severni Ameriki niti en konzul, niti en konzularni uradnik Hrvat ali Slovenec. Se oni edini uradnik — prečan, pravoslavni Srbi iz Dalmacije — je bil odpoklican, da napravi tako mesto mlademu beograjskemu kartopircu, ki ne pozna ameriškega niti avstro-ogrskega zakonodajstva, niti ne zna angleško. Ta premeba je stala državo ravno 100.000 dinarjev.

Na čelo generalnega konzulata v New Yorku je bil po g. Saviću, ki je bil premeščen na Dunaj, postavljen krščeni beograjski žid g. Lebl, nazvan Pavle Karović. To je tisti gospod, ki se ni mogel dovolj naučiti, ko je bil takoj po prevratu poslan v neki misli na Dunaj in je tamkaj našel kot našega diplomatskega predstavnika Slovenca g. Pogačnika in kot našega generalnega konzula bosanskega Srba dr. Čorovića, kako da more biti naša vlada tako netaktna, da je poslala dunajskim Nemcem kot svoje predstavnike njihove bivše podanike. Ker Jugoslovanci so bili po razumevanju tega modrega gospoda podaniki Nemcev in Madžarov! Gospod Lebl-Karović pa je pravi pravcati Srbin, in to radikalen, šovinističen Srbin in s tem je že usposobljen za diplomatsko kariero.

Tako izgleda enakopravnost Hrvatov in Slovencev s svojimi brati Srbi v ministrstvu zunanjih poslov. Zboljanja teh žalostnih razmer mi seveda ne pričakujemo od pritožb na adresu tujih držav, temveč od energične akcije celokupne naše javnosti, posebno pa od akcije vseh poštenih Srbov, katerim to stanje ne more biti nepoznano. Slovanski in hrvatski poslanci, ki podpirajo sedanjí režim, imajo tukaj priliko, da preizkusijo svoje strankarske srbske tovariše z ozirom na njihova čustava za ujedinenje in enakopravnost, in to toliko preje, ker so odbili diplomatski kandidati med Hrvati in Slovenci po večini njihovi pristaši.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Petek, dne 9. junija »Svatba Krečinskega«. Red B in D.

Sobota dne 10. junija »Svatba Krečinskega«. Red C.

Nedelja dne 11. junija »Lillome. Gostovanje g. Truhovića. Izven.

Ponedeljek, dne 12. junija »Svatba Krečinskega«. Red A in E.

Torek dne 13. junija zaprto.

Opera:

Petek, dne 9. junija zaprto.

Sobota, dne 10. junija »Triptychone. Red A in E.

Nedelja, 11. junija »Triptychone. Izv.

Ponedeljek, dne 12. junija zaprto.

Torek, dne 13. junija »Lakme«. Red B in D.

Sreda, dne 14. junija »Triptychone. Red C.

Demokratska morala.

Maribor, 6. junija 1922.

Z ozirom na Kamenarovičeva razkritja na obnem zboru »Jadranske benke« z dne 27. maja 1922 se sedaj oglašajo v »Jutrovi deželi« prvi intelektualci in »borci za ideje« v duševno zelo malo superiornih člankih. Eden izmed tangiranih parlamentarcev in odličnih voditeljev JDS podaja jamstveno izjavo, da vera v njegove čiste roke ne bo nikdar prevarana in da njegove ime ne bo nikdar prineslo nečasti njegovi stranki. Drugi parlamentarec iste stranke sicer nekoliko lojalno priznava, da nam vsakdanje življenje doprinese nebroj dokazov o tem, kako se čisto najlepše ideje zlorablajo v dosegajo najgrših in najsebičnejših namenov, da pa vzlic temu v teh nezdravih pojavi vsakdanjega življenja ne smemo vedno iskati goljufije, sleparije, zlorabe ali celo »kake nove korupcijske afeze«. Tretji — in menda glavni borec »za svinčeno idejo« — pa v svoji puhloglavi domišljavosti kratkoma odklanja vsako polemiko s časopisi, češ, da je pri kazenskem sodišču vložil potrebne predloge in da noče — čujte in strmite — s časopisnimi obrambami vplivati na potek kazenske preiskave.

Kamenarovičeva razkritja, ki so o »Binkošti« razvzrojala jezik demokratskim korifejem, so vsekakor zelo interesantna, časopisne izjave demokratskih voditeljev pa za njihovo politično moralo naravnost klasične.

Če pogledamo nekoliko let nazaj v politično zgodovino našega naroda, vidimo z »Agro-Merkurjem« tesno in nezdružljivo spojeno ime prvomenovanega borca za velike ideje, našega Gregorja Prvega, ki je s svojim poštenim, nesebičnim in smotrenim delovanjem pri »Agro-Merkurju« menda silno prispeval k časti imena svoje stranke ter pred vsem svetom visoko dvignil tudi ugled celega slovenskega naroda. In ta Gregor — je danes minister in po njegovi milosti so dvigali z fonda za Korški plebiscit težke tisočake njegovi oprede in prijatelji prof. Voglar, dr. Kukevec, dr. Klepec, dr. Fetič, dr. Milko Brežigar — ki si je dal pri dviganju denarja ime Peter Smola — dr. Lavrenčič, dr. Pestotnik in Hudnik, sami dični demokratski stebri, kojim je zvesto stal na strani sin birokrata dvornega svetnika Kavčnika, ki slovenskim juristom strogo tolmači pravo in paragrafe, ne da bi jih, kakor je sedaj očito, z isto tankovestnostjo vtepel v glavo tudi svojemu sinčku dr. I. Kavčniku.

Druga izjava pa ni vredna politika, na koledarje zeljniku je hrošč. Vsaka idejna zloraba je hudodelstvo, težje od goljufije in zaradi tega ji mora vsak resen politik napovedati najbrezobzirnejši boj. Tem odločneje pa bi jo moral pobijati oni dr. Kukevec, ki v zadnjem času na shodih in v časopisu neprestano nastopa za koncentracijo naprednih sil v Sloveniji.

Izjavo, kakoršno je podal tretji prijatelj, pa zamore podati le človek, ki hladnokrvno gre tudi preko mrličev za svojimi kapitalistično-spekulativnimi cilji. Nenastitno požrešnega, kosmatovestnega kapitalista ne zalije redica sramu niti v trenutku, ko zajema težke milijone iz plebiscitnega fonda in z njimi polni strankarske žepe, dočim so krementni značaji žrtvovali zadnji, s krvavimi žulji prislužen krajcar za častno rešitev ogrožene domovine. Demokratskemu domišljavcu se sedaj — seveda pri zavesti polnih žepov — niti ne zdi vredno poljsniti v časopisju težke zločinske očitke. Kakor pes, če ga po-

liješ z mrzlo vošč, se otrse vsake moralne dolžnosti z motivacijo, da ne bi vplival na potek kazenske preiskave. Kdo se ne smeje? Take časopisne izjave demokratskih voditeljev v najdelikatnejših zadevah kakor se denarnomani pulacijske zadeve in z njimi združeni koroški plebiscit so jasen dokaz popolne do kosti in mozga segajoče korupcijske strankine organizacije. S tako stranko je vsaka operacija tako dolgo absolutno izključena, dokler težko prizadete vodilne osebe z odločitvijo vseh funkcijonarskih mest v stranki ne izginajo iz političnega pozorišča.

Eventualna duševna superiornost teh oseb pod nobenim pogojem ne eksklipira.

V kooperativne stike zamoremo stopiti le z ono stranko, katero vodijo pošten in nesebični možje, kojih nedvomna preteklost nam je zajedno jamstvo za uspešno narodno, gospodarsko in socialno delo v bodočnosti.

Priobčujemo gornji članek, da bo tukajšnja javnost videla, kako sodi »svinčeno afero« naša inteligenca obmeji. Naj še pripomnimo, da smo dopis gleda izrazov precej omilili, ker noče mo pasti v »Jutrovi« žargon.

Gagliardijska brošura

Dr. Marko Gagliardi, član hrvatskega revolucionarnega odbora je izdal v Gradcu te dni brošuro, v kateri težko obtožuje svoje bivše tovariše v omenjenem odboru kakor tudi Stjepana Radića in dr. Ivana Sušteršiča. Kratka vsebina brošure je sledeča:

Leta 1919 je Gagliardi skupno z bivšim načelnikom avstrijske špijonažne službe v Beogradu Stipetićem in uradnikom pri istem špijonažnem uradu Klobučarićem osnoval na Dunaju »Hrvatski emigrantski komite«, ki naj bi pripravil umik srbske vojske iz hrvatskega ozemlja Nato naj bi se razpisale volitve za hrvatsko konstituinto, ki bi dočela ustavno obliko hrvatske države in njen odnos napram Srbom in Slovincem. Da bi se ta načrt realiziral, je stopil Gagliardi v stik z češkim poslanikom na Dunaju je g. Pledrom, ki ga je priporočil g. Hajšmanu, šefu novinarskega oddelka v Pragi. Gagliardi je imel pozneje ponovne konference s Hajšmanom v Pragi, kjer mu je ta tudi obljubil, da se bodo Čehi zavzeli za takrat zaprtega Radića. V Pragi je stopil z Gagliardijem v stik tudi neki Marinšek, ki mu je izjavil da deluje za cesarja Karla in da je v zvezi z dr. Sušterščem. Ponujal mu je tudi večjo svoto denarja, katero pa Gagliardi ni hotel sprejeti.

Po povratku iz Prage je Gagliardi stopil na Dunaju v stik z madžarskim politikom Szmezsanyjem, ki je obljubil »Hrvatskemu emigrantskemu komiteju« denarno podporo. Ko so prišli madžarski emigranti — takrat so bili na Madžarskem na krmlju komunisti — pri oplenitvi madžarskega komunističnega zastopstva na Dunaju do 120 milijonov kron, je Szmezsany dobil od te svote 40 milijonov in je odšel v Gradec, da od tam organizira vpad na Madžarsko in v Jugoslavijo. V to svoto je dobil dr. Brodman 5 milijonov, Klobučarić pa za »Hrvatski emigrantski komite« 2 milijona. Tiste dni je prišel v Gradec tudi dr. Ivica Frank, ki je z izrecnim privoljenjem Radića stopil na čelo vsej akciji hrvatskih emigrantov. V Gradcu se je konstituiral revolucionarni hrvatski odbor: dr. Frank predsednik, Slavik tajnik, Klobučarić blagajnik, Stipetić, Gagliardi in Duić odborniki. Ta odbor je stopil kmalu v

C. N. in A. M. Williamson:

Cesaričini biseri.

(Konec.)

»In prva je bila moja.«
»Mislim sem si. Vidite, tisti vaš srčni napad pri »Dietzu« se mi je zdel zelo čuden, ko vendar poznam vašo krepko naturo. Nehote sem ga vpisal v račun, in — — —

— dekle vam je povedalo ostalo!«

»Povedala mi je, da je srečala pred mojimi vrati visokega moža z rdečimi lasmi in brado ter »navadnimi« očmi, ki so ji prodirale v dno duše. Povedala mi je, da je potem, ko je bila dospela po kamenitem okrajku od mojega okna do našega ter zlezla v sobo — — —

»Bog nebeški!«

»Saj pravim, da je najčudovitejše dekle na svetu. Pri priliki vam povem vso zgodbo od kraja do konca. Ona takrat ni vedela, kdo ste. Vaše ime, ko ga je slišala, jo je čudno pretreslo, čeprav se ni več spominjala, da bi ga bila poznala katerikoli v bivših dneh. To ime se je družilo zanj z dojemom prečutih noči v njenem ranem detinstvu in z ječanjem pesrečne ženske, ki jo je slišala plakati v temi.«

»Nehajte, Justin. Teh spominov ne prenesem — zdajle ne. Oh, njen obraz takrat pri »Dietzu« — vsa njena bela prikazen v moji zaklenjeni

sobi — povem vam, do zdajle sem veroval v strahove!«

»Morda jo želite videti še enkrat? Sami boste presodili, ali je — — —

»Peljite me k nji,« ga je prekinil Heron.

Krenila sta dalje proti sivi limuzini, ki je stala nekaj sežnjev pred njima; toda Heron je zdajci spet ustavil spremljevalca.

»Ali ona ve?« je vprašal naglo.
»Ničesar ji nisem povedal,« ga je pomiril Justin. »Vedeti ne more. Pač pa mislim, da sluti njen »podzavestni jaz«, kakor bi rekli dušeslovci, neko tajno vez med vama dvema. Tudi ona je Keltka! Odkar ji je znano, da je vaše življenje v nevarnosti — kako je zvedela, vam povem kesneje — nima več miru. In tudi jaz sem prepričan, da naše nocojšnje srečanje tu sredi ceste ni gol slučaj. Jaz vas nisem videl v avtomobilu. O n a vas je. In preprosila me je, da sem velel obrniti.«

Heron je pospešil korak, ne da bi črnil besedico. Justin je stopal z njim vstric; molče sta dospela k limuzini. Tam je O'Reilly v naglici povedal Heronu, da se je pripetila Klotj nezgoda. »Vodja tolpe, ki vam streže po življenju, jo je obstrlil. Ako ji želite takoj povedati, kaj sta drug drugemu, vam ne branim. Srečana novica škodi malokdaj. Mimgrede omenim, da je prišla v Ameriko zato, ker so se ji zdele Zedinje-

ne države na zemljevidu tako majhne, da je upala izlaska najti očeta! Ravnajte z njo rahlo — to je vse, kar vas prosim.«

»Tedad mi dovolite, da smem govoriti z njo — od srca?«

»Le dajte. Samo — kako naredite z gospo Heronovo?«

»Oh — kesneje ji pač moram povedati. A nocoj bi rad, da ostane ta čudež med nami. Toda — O'Reilly kako naj se peljem dalje s svojo ženo in onimle Hammersley-Fisherjem — pa s temi čustvi v srcu? Kaj naj storim? Mislite vi zame. Jaz ne morem misliti drugega nego — saj veste.«

»Kakor hitro vas seznanim s svojo ženo (ti dve besedi je izgovorjal O'Reilly vselej z nelzrekljivo nežnostjo in ponosom), »se vrnem k Hammersley-Fisherjevemu vozu in ju pogovorim, da se odpeljeta naprej, mi trije pa pridemo za njimi. Ali vam je prav tako?«

»Za Boga, dajte!«

Obstala sta pri limuzini. Justin je odprl vrata. »Klo, evo ti mojega starega prijatelja Johna Herona, ki bi te rad spoznal!«

»Klo! To se pravi »Clodagh« — ne?« je planilo s Heronovih ustnic.

»Clodagh je bilo eno izmed njen pokojne matere, gospod Heron.«

»In tvoj glas je njen glas!« je vzklil ml. »Tvoje lice je njeno lice!« Pripravil si je bil drug začetek; toda sekunda, ko je Klo obrnila elek-

trični gumb in jo je luč žarnice obilila s srebrom, je bila preveč silna zanj. Justin se je molče umeknil, češ, naj se zmenita sama. Njegovo srce je bilo tako polno sreče, da bi bil najrajši molil!

Drugo jutro so kričali po vseh novinah na iztoku, zapadu, severu in jugu Zedinjenih držav debeli naslovi: »Senzacionalna revolverska afera na plesu pri Rogerju Sandsu v Newportu!« in celi stolpci so bili napolnjeni s poročili o čudnem dogodku.

John Heron (ki so ga nekaj imenovali »kralja kalifornskega petrolejskega trasta«) in njegova krasna soproga sta bivala v gosteh pri gospodu Hammersley-Fisherju v Narragansettu. Vsi trije so se odpeljali z avtom na Sandov ples, toda voz se jim je s potoma pokvaril. Gospod Heron, ki se ni počutil dobro, je opustil namen, da si ogleda ples. V tem položaju ga je našel prijatelj in ga povabil v svoj avto, ne sluteč, da mu je s tem rešil življenje. Gospa Heronova in gospod Hammersley-Fisher sta se odpeljala naprej proti Sandsovi villi ter dospela baš sredi plesa, ki so ga izvajali štirje člani slavne ruskega baleta.

Ta ples sta bila namenila gospod in gospa Sandsova svojim gostom v presenečenje; in dasi je bilo naročenih umetnikov le četvero, dvoje plesalcev in dvoje plesalk, je vendar prišel s njimi še neki mož, re-

koč, da mora pregledati oder, ali je dovolj trden in raven za nastop. Šele pozneje — prepozno, kakor se je izkazalo! — so Rusi izjavili, da ne poznajo tega človeka. Očividno se je bil vrnil na mesto nekoga, ki je bil res naročen. Žele je videti gospo Heronovo, češ, da je večkrat občudoval v časopisih njeno sliko; v ta namen so mu dovolili, da je smel stati blizu glavnega vhoda v plesno dvorano. Nihče ni več mislil nanj, ko se je zdajci vrgel z istočasnim krikom in strelom proti gospo Heronovi in njenemu spremljevalcu.

»Umri, tiran!« je zavpil po angleško in ustrellil gospoda Hammersley-Fisherja, ki ga je imel pomotoma za Johna Herona, naravnost v prsa.

V zmedbi, ki je nastala, je atentator ušel. Toda policija je kmalu našla njegovo sled; poznala je zločinsko družbo, iz katere je bil. Rana gospoda Hammersleya-Fisherja na srečo ni bila smrtna; zdravniki so razili upanje, da bo kmalu okreval. Ko se je vzdramil iz nezavesti, je izjavil, da je vesel, ker mu je bilo dano rešiti dragoceno življenje Johna Herona.

Časopisni poročevalci niso prodri tako daleč, da bi bili zasledili v ozadju te istorije O'Reillyjevo nevesto; mala Klo je bila modra miška in se je skrila v luknjico, kakor hitro je vrnila svoji levini prostost.

Gospodarstvo. Vprašanje naših pristanišč.

Cela naša država se da po svojem geografskem položaju razdeliti na tri cone: gornje jadransko, srednjeadrsko in dolnjeadrsko in vsaka od teh con mora imeti svoje pristanišče in svojo železniško zvezo s tem pristaniščem. Gornjeadranska cona že ima svojo luko na Sušaku in Bakru in tudi železniško zvezo s tema lukama. Tudi druge dve coni imata svoja pristanišča v Splitu in Šibeniku ter v kotorskem zalivu, toda treba jih je še razširiti in zgraditi železniško zvezo z zaledjem. Če se ne bo delalo po tem zemljepisni legi najbolj odgovarjajočem načrtu, temveč šlo po poti, kot so jo nasvetovali gotovi naši krogi, ki so projicirali samo eno glavno pristanišče z eno glavno jadransko

železnico, bomo s časom vendar morali izpeljati prvi načrt, pri tem pa bo omejena glavna luka in glavna železnica za naše gospodarstvo vedno veliko breme.

Iniciativo za pravilno rešitev tega vprašanja morajo prevzeti oni, ki so za to najbolj poklicani in to so naši pomorski in trgovski krogi v Primorju in gospodarski krogi v njihovem zaledju. To vprašanje se ne sme namreč rešiti po lokalnih interesih posameznih naših pristanišč, temveč rešiti se mora tako, da bo rešitev odgovarjala prirodnim legi naše države ter državnim in občnarodnim interesom. In mislimo, da se ti poklicani krogi ne bodo pustili motiti po ozkosti, če bo eno pristanišče zahtevalo večjo pažnjo vsled večjih potreb svojega zaledja.

Po svoji legi mora postati naša največja jadranska luka Split. To pa ne morda vsled kake nasilne prometne po-

litike, temveč vsled tega, ker je njegova cona v zaledju tako velika in ekonomsko tako silna, kot nobena druga cona v zaledju drugih naših pristanišč. Na to dejstvo se je treba ozirati in iz tega vidika zadovoljiti tudi večje potrebe splitskega pristanišča. Mislimo, da bodo v tem vprašanju soglašali vsi prej omenjeni poklicani krogi. V tem vprašanju morajo vsa naša pristaniška mesta sporazumno izdelati in predložiti vladi skupen program o vprašanju naših jadranskih pristanišč in izgradbi njihovih železniških zvez.

Kar se tiče gornjeadranskega pristanišča je morda še prezgodaj govoriti o podrobnostih z ozirom na nejasnost, ki po krivdi naše diplomacije še vlada v vprašanju italijansko-jugoslovanskega sporazuma in s tem tudi v reškem in baroškem vprašanju. Pred kratkim že smo se bavili na tem mestu obširneje s to stvarjo in zato puščamo

stvar sedaj na strani. Toda potrebno je, da že danes opozorimo na nekaj odločilnih momentov z ozirom na sušaško luko in na potrebne izpremembe in dograditve, da bo lahko Sušak, kot gornjeadransko pristanišče mogel zadovoljiti svoje zaledje. Sušak ima svoje gotovo zaledje v Hrvatski in Slavoniji in to zaledje je gospodarsko tako močno, da bo moral Sušak obvladati močan pristaniško-železniški promet. Sušak ima svoja pristanišča, Baroš in Martinšćico in ima tudi izgrajeno železniško zvezo s svojim zaledjem, ki je ena najboljših v naši državi. Potrebno je edino, da se postavi velik potniški kolodvor, zgradi skladišča in dva kilometra dolgo železnico do Martinšćice, kjer se mora istočasno zgraditi pristanišče in skladišče. Poleg tega je treba temu pristaniškemu kompleksu priključiti še Bakar, ki bo moral prevzeti nase en del prometa in v to svrhu razširiti pristanišče

in zgraditi železniško progo. Največja in najnujnejša potreba pa je, da se takoj prične z graditvijo zveze slovenskega železniškega omrežja z zagrebško progo, da ne bodo slovenski kraji odrezani od morja in da ne bodo primorani posluževati se onih pristanišč, ki ne pripadajo njihovim coni.

Sušaško pristanišče ima vse pogoje za našo gornjeadransko pristanišče, treba je izvršiti samo potrebne pre- in dograditve. V tej smeri leži pri vladi že nekoliko projektov, celo projekt dalekovidnih Madžarov se nahaja v naših rokah. Vprašanje je samo, če bo na odločujočem mestu dovolj razumevanja, da se to izvede. Dosedanji rezultati nas ne morejo zadovoljiti. Zato bi z veseljem pozdravili skupno akcijo vseh pomorsko-trgovskih krogov v zaledju, da se rešitev tega silno važnega vprašanja usmeri na pot, ki bo najbolje odgovarjala občnarodnim interesom.

Razne vesti.

Državna borza dela. Pri vseh podružnicah »Državne Borze Dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 21. do 27. maja 1922 dela 198 moških in 85 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 217 moških in 105 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 287. — **Promet od 1. januarja do 27. maja 1922** izkazuje 17.175 strank in sicer 8.298 delodajalcev in 8.877 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 3.366. **Dela iščejo:** strojni in stavbeni ključavničarji, mehaniki, elektromoterni, kovači, pekli mlinarji, natakariji, natakarike, strojniki, čevljarji, krojači, šivilje, trg. sotrudniki, prodajalke, dninarji, dninarice, vajenci, vajenke itd. **V delo se sprejmejo:** rudarji, gozdni delavci, stavbeni in strojni ključavničarji, kleparji, mizarji, vrtnarji, žagarji, čevljarji, slikarji, pleskarji, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Kočevju se ne ustanovi, ker ni mogla banka kupiti nobene primerne hiše.

PRODAJA:

KANARČKI, samec izvrsten pevec, samica s tremi zdravimi mladici. Naslov v upravi lista. 993

DOBRODOGA GOSTILNA z inventarjem in 9 sobami za tuje v Slov. Bistrici ob kolodvoru. Cena K 1.100.000. Lepa vila z približno 3 orali travnika, sadnim in zelenjavnim vrtom. Stanovanje s 5 sobami in pritlikami namit takoj na razpolago. Cena K 750.000. **Lep vinograd,** 14 orala z lepim gospodarskim in stanovanjskim poslopjem v krasni krajini. Cena kron 650.000. Skupna cena vseh treh objektov je K 2.350.000. Vse prvovrstni Resni kupci naj se plameno obrnejo ali osebno zglasijo pri Stamer, Maribor, Solska ulica 5. Osebnostne informacije dnevno od pol 9. do 11. ure. 1002

OTROŠKI VOZIČEK, napol poniklan po ugodni ceni. Za gradom št. 9. 1004

RESTAVRACIJA in mesarstvo, lep senčnat vrt, pripravo tudi za kako manjšo tovarno. Naslov: Restavracija Amerika, Glince pri Ljubljani. 985

KUPI:

ISČE se za kupiti plantno, harmonij in šivalni stroj. Ponudbe z navedbo cene na hotel Toplice, Bled. 999

DAMSKA in MOŠKA PUPA, dobro ohranjena, od 44 do 48 polovične prsne širine. Janko Mužan, krojač, Milno, Bled L. 994

SLUŽBE:

ŠOFER in **KLJUČAVNICAR** z dobrimi spricavali k luksusu ali tovarnemu avtu išče službe. Naslov v podružnici »Jugoslavije« v Celju. 1003

ISČE se samostojen konduktor in prvovrstna hišna. Ponudbe na hotel Toplice, Bled. 1000

PISARNIŠKA MOC, zmo-

žen vseh pisarniških poslov išče z ev. takojšnjim vstopom primerne službe. Cenjene ponudbe pod »Zanesljivo« na upravo lista. 990

ISČE se služkinja v pomoč in nadomestilo gospodinj. Opravljala bi vsa hišna dela in v kuhinji v prijaznem kraju. V pošte pridejo le resne osebe od 30 let naprej. Nastop takoj, oskrba in plača dobra. Naslov v upravi lista. 1001

RAZNO:

Nememblovanje sodo za takoj ali pozneje se išče. Posredovalec dobi primerno nagrado. Naslov v upravi lista. 1001

Blago

za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje itd. priporočila tvrdka A. & E. Skabernje, Mostni trg 10

Stavbeni material

imata v zalogi ter prodajata po najnižjih cenah:

strešna lepenka	od K 205— do K 290—
izolir plošče	70—
vatproof	12/50
karbolineum	16/50
drvocement	15/50
etc. etc.	

Pri večjem naročilu popust cene.

Kosta Novakovič in drug, veletrg. s stavb. materialom Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13.

Prvovrstno, specijelno angleško in češko sukno, modne in športne obleke, pelerine, površnike, raglane, dežne plašče, perilo itd. priporočila tvrdka

DRAGO SCHWAB

(prej Schwab & Bizjak)

Pod Narodno kavarno Ljubljana Dvorni trg št. 3.

Dražbeni oklic.

Na predlog Josipa Malin, posestnika iz Ljubljane, Kartmova ulica 5 se vrši v nedeljo, dne 11. junija 1922 ob 3 uri popoldne na licu mesta v Karunovi ulici 5

prostovoljna javna dražba

zemljišča vložek 57 k. o. Trnovsko predmestje, ki obstoji iz hiše št. 5 v Karunovi ulici ter vrta pri hiši.

Vzključna cena znaša K 240.000. Pred pričetkom dražbe je treba položiti v roke sodnega komisarja kot vadij K 24.000.

Natančnejši podatki na razpolago v pisarni podpisane, Sodna ulica 11. ob uradnih urah.

Ljubljana, dne 7. junija 1922.

Notar kot sodni komisar
Dr. Karol Schmidinger. l. r.

Razpis gradbe.

Pokojninski zavod razpisuje za zgradbo svojega uradnega poslopja na vogalu Aleksandrove in Gledališke ulice oddajo težaških in zidarskih, tesarskih, kleparskih, mizarjskih, ključavničarskih, slikarskih, plesarskih, steklarskih, pečarskih, instalcijskih in elektrotehničnih del.

Načrti, popis zgradbe in stavbeni pogoji so na vpogled od 9. do 14. junija od 8.—12 ure predpoldne. Zavod pri oddaji del ni vezan na najnižjo ponudbo.

Nekolekovano skupno ponudbo ali ponudbe za posamezna dela je vložiti **do vstetega 17. t. m. do 12. ure opoldan v zavodu, Solski dvored št. 2.**

V Ljubljani, dne 6. junija 1922.

Poštni paketni promet v Jugoslavijo.

Mednarodno podjetje za špedicijo paketov

Edvard Lampo, Maribor, Aleksandrova c. 83.

Prevezema pošiljanje poštnih paketov iz vsa inozemstva pod najugodnejšimi in kulantnejšimi pogoji. Solidna rešila postrežba z jamčenjem. Pojasnila brezplačno.

Prva slovenska tvornica
lesenih žaluzij
Weissbacher
lesnoindustrijska družba
z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta 66.

izdeluje vsakovrstne žaluzije in sprejema

vs v to stroko spadajoča popravila. :-

Telefon 114. Brzjav: Weissbacher - Ljubljana.

Vabilo na subskripcijo novih delnic

„DRAVE“, lesne Industrijske delniške družbe, Maribor.

Redni občni zbor družbe je sklenil dne 27. maja t. l. povišati delniško glavnico

od K 10.000.000— na K 15.000.000—

z izdajo

10.000 novih delnic po K 500— nominale

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi štirih starih delnic eno novo á K 580— prištevek 5%, obresti od nominale K 500— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
2. Novi delničarji dobe delnice po kurzu K 780— prištevek 5%, obresti od nominale K 500— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
3. Delnice tretje emisije participirajo na čistem dobičku za leto 1922.
4. Delnice se bodo izdajale po 25 komadov skupno in se bodo izročile podpisovateljem proti vrnitvi začasnega potrdila v približno dveh mesecih po končani subskripciji.
5. Repartitijo delnic za nove delničarje si pridržuje upravni svet do 5. julija 1922. Po preteku tega roka se bo povnila vplačana protivrednost za nedodeljene delnice.

6. Podpisovanje delnic nove emisije se vrši od 10. VI. do 30. VI. 1922 in sicer pri

- a) Ljubljanski kreditni banki, podružnici v Mariboru,
- b) Centralni banki d. d. Zagreb, podružnica v Mariboru,
- c) Trgovski banki d. d. Ljubljana, podružnica v Mariboru,
- d) „Dravi“ lesni industrijski delniški družbi v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 51.

Naša družba se je v dveh letih svojega obstoja izredno razvila, tako da sicer visoka delniška glavnica nikakor ne more več zadoščati. Ker je povpraševanje po izdelkih naše tovarne za upognjeno pohištvo v Zbelovem vedno večje, tako da komaj zadoščamo naročilom, moramo tovarno primerno razširiti. Delni znesek povišane glavnice se bo uporabljal za nadaljno moderno ureditev našega podjetja v Mariboru, kjer smo vpeljali strojno in stavbeno mizarstvo. Prepričani smo, da bomo tudi l. 1922 zaključili z lepim čistim dobičkom, ki bo čisti l. 1921 v znesku K 1.738.27083 še izdatno presegal.

Sloves, ki ga uživajo naši izdelki in sploh naša družba, si hočemo tudi v bodoče ohraniti

V MARIBORU, dne 1. junija 1922.

Upravni svet „DRAVE“ lesne industrijske delniške družbe MARIBOR.